

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trispotno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v Trstu v tobakarnici serina 60^{ca}.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalci in drugim neprimernim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Za obletnico Lavričeve smrti.

Narodu, kterega izobraženi sinovi ne posnemajo dejanja njegovih zares zaslužnih rodoljubov, ni se nadejati lepe prihodnosti. — O blaženi Oče, kje si! Ne morem razodeti svojih misli in čutov, kateri so mi pretresali srce in duh, ko sem videl v nesrečni sobi 3. marcija p. l. tvoje mirno ležeče truplo pred seboj. Ne morem pozabiti tvojega svarilnega pogleda in tvoje prijateljske besede. Vedno sem hrepenel po tebi, kterega neoskrunjeno, rahločutno in domoljubno srce sem dobro poznal. Močno čutim tvojo izgubo, pridružil bi se rad komu drugemu, ali nij ga. Dolgo časa je iskalo moje oko moža, kateri ne živi za-se, ampak za slovenski dom. Našlo je v tebi človeka, kateri je radovoljno prenašal vse bolečine in nezdode, da se je le narod veselil. Srčni tvoji bolečini, ktera te je trpinčila od zore do mraka, od mraka do zore, se je pridružila še telesna bolest, in obe so ti podelile zazeljeni mir. V tvojem življenju te niso poznali in te ne bodo, dokler se bude svet zibal v posvetnem veselju. Sveta pripovedovati, koliko trpi blago srce, ktero nosi v sebi gorje vsega človeštva, je prazno delo, kdor sam čuti, ta vé, kakošno si breme si naložil.

Lavričevo življenje in delovanje je že na vsi strani na drobno popisano. Znano je vsem, da je bil velik prijatelj in podpornik šole obiskajoče mladine, da je bil izbuditelj narodnega življenja na Goriškem, da se je močno trudil za boljše materijalno blagostanje naše domovine. Znano je vsem, da ni kot advokat uporabljal svojih duševnih moči za mastne dohodke, da je noč in dan premišljeval, kako mu bode mogoče z največjim uspehom delovati za domovino, da je bilo njegovo največje veselje naduševati nevednega kmeta za svobodo in njegove pravice. O vsem tem nočem govoriti. Razpravljati pa hočem vprašanje, kedo naj izvršuje krasno Lavričevo poslednjo voljo.

Predno se je naš oče preselil iz te solzne doline v boljše življenje, napisal je sledeče besede: „Narod naj slovenski moj živi, naj se razveta in naj napreduje duševno in materijalno, kar mogoče.“ S temi besedami je hotel reči: Naj narod postaja od dne do dne bolj moralen, ker brez morale se ne more misliti dolgo trajajoče pravo srce, naj se njegove duševne moči močno razvijajo, da se zavé svojega sve-

tega poklica in svojih pravic, in naj se množi njegovo pozemeljsko bogastvo, da dospé do samostalnosti. Za te lepe ideje boril se je vse svoje žive dni. Edino plačilo za njegov trud in skerb mu je bila zavest, da je spolnil svojo sveto dolžnost. Kedo ima izvrševati to častno nalogo? Izpeljevati poslednjo Lavričevo voljo je moralna dolžnost onih slovenskih mož, kateri so se posvetili višjim študijam in kateri zdaj med nami poslujejo kot uradniki, advokati, notarji, zdravniki, učitelji. Kratke sanje! Ko so bili ti gospodi še na univerzi, gojili so najlepše misli o zlati narodovi svobodi, poterjevali so obljubo s prisego, da bodo vedno živeli za narodove pravice in njegovo srečo. In kakošni so zdaj? Uradniki plazijo pred narodovimi nasprotniki, sramujejo se materinega jezika, njim je le na tem ležeče, da dobivajo mastne službe. In koliko dobrega bi ne storili, ko bi v njih vsaj še tlela rodoljubna iskrica! Advokati uporabljajo svoj bister razum v to, da kujejo iz narodove nevednosti cekine. S temi kavavimi denarji se razveseljujejo, mej tem ko narod strada in joka. Da niso drugi boljše od teh, ni mi treba dokazovati. Vsak gazi s trebuhom za kruhom, vsak le na to misli, kako da bi mogel izpiti zadnjo kapljico krvi našemu ljudstvu. Človek mora obupati nad človeškim poklicem videč, da se ti, kteri bi morali biti narodu uzor poštenosti in domoljuba, poslužujejo vsakega sredstva, da le zadostijo svojemu telesnemu poželenju. — Zalostno oziram se okrog, nikjer ne najdem uzvišenega značaja, vse leze le za veseljem in dobičkom. Kje hočem iskati tolažbe, kje zdravila za naš nesrečni narod. — Stoj! Mladina učeča se na univerzi, ktera si bila vedno pri sreči našemu očetu, do tebe obračam se z milo prošnjo: Bodi ti izvršiteljica Lavričeve oporoče. Tvoje roke so se čiste, tvoje srce je še neoskrunjeno, v tvoj duh se še lahko vcepi ona moč, ktera bode delila blagodejno zdravilo našemu narodu. Če pa hočeš biti vredna naslednica nepozabljivega rodoljuba, če hočeš častno nalogo dostojno in dosledno izvrševati, poslušaj glas svojega prijatelja. Predno gre truma vojakov v boj, preskerbi se s potrebnim orožjem in bojuje se tam hrabro, da se verne zmagonosno nazaj. Tudi ti moraš, predno stopiš v bojno življenje, omisliti si pravega orožja. Tvoje orožje naj bode: domoljubno srce, trden značaj in bister razum. Če hočeš ljubiti narod, ga moraš poznati. Opazuj torej natančno njegovo žalostno srce in mračni duh, njegove reve in težave. Vse to

ti bode srce omočilo, čutila boš z njim, kako nelzmer no nesrečen je. Trudi se in delaj potem, da mu pri sije zarija lepše prihodnosti. Ko pregledaš, da se približujejo boljši dnovi domovini, tajalo se ti bode srce veselja, v narodovi sreči najdeš svojo srečo. Zavest, da si spolnila uzvišeni poklic, ti bode pojila srce z radostjo, in le s to zapusti ta svet. Ti vidiš torej, da moraš biti podobna onemu ptičku, kterega so oslepili, da druge prijetnije razveseljuje se svojim petjem. Da ima značaj nelzmerno veliko moč v sebi, pred kterim so že trepetali knezi in bogatini, dobro veš. Če si hočeš prisvojiti trdnega značaja, moraš najpreje skušati, da obrazdaš svoje strasti in da poslušas vedno glas vesti. Vedi, le tisti more po moralnih načelih živeti, kateri ima prav malo potreb. Če ne ukrotiš svojih upornih želj, ne dosežeš svojega namena, ker človeško srce je nelzmerno lakomno, nikoli ni zadovoljno, vedno hrepeni po časti in slavi, po veselju in uživanju. Zdad ti je življenje še neznan, ko ga pa spoznaš, sprevidiš, da se ti ponudi veliko priložnostij, ktere te bodo vabile, da zatajiš svoja sveta načela. Najbolj te bode uterjevala v tvojem doslednem mišljenju in delovanju zgodovina. Prebiraj v njej življenje veljavnih mož raznih narodov, kateri so darovali rajši svoje premoženje, celo življenje, kot da bi nezvesti postali svojej domovini. In kako blagodejno upljiva mirna vest na človeka. Ona ga tolaži v vseh nadlogah in prouzročuje v njem tisto harmonijo, tisto zadovoljnost, brez ktere se ne more nobeden srečnega imenovati. — Dandanes je le tistega beseda veljavna, kateri si je svoj duh izbistрил. Skerbi torej, da bodeš vselej pridno obiskovala kolegije in biblioteke in ne gostilne in kavarne. Uči se marljivo, da ne bodeš omahovala in udajala se, ko prideš v življenje, saj veš, tisti so največji klečplazi, kateri se niso temeljito obrazili na univerzi. — Oborožuj se torej mladina z domoljubnim srcem, s trdnim značajem in z bistrim duhom, ker le s temi ti bode mogoče spolniti Tvoj sveti poklic. V Tvojem prihodnjem življenju bodi Ti narodova ljubljenska, tolažiteljica, svariteljica, braniteljica. — Povzdiguje ga k sebi, uterjaj med njim značaje, razširjaj vede, in priskerbi mu materijalno blagostanje. Mladina posnemaj očeta, da se bodo srca hladila.

LISTEK.

MORLAKI.

(A. L. Mozirski.)

„Brat z bratom, rod z rodom
Ruši svaku nezgodu.“
V. Gaj.

Morlaki so slovansko ljudstvo v južni gorati Dalmaciji. Prebivalci severnih dalmatinskih pokrajin na otoku Zader prištevamo k hrvaškemu deblu; prebivalce južne Dalmacije do Dubrovnika (Ragusa) k srbskemu. Morlaki so pa v sredi teh dveh narodov in so baje mešanica (?) Hrvatov in Srbov. — Kar se tiče telesne postave, običajev, navad in zgodovine se pa čni bolj bližajo Srbom, Črnogorcem, Hercegovcem in Bosnjakom. Z njimi imajo jednak jezik, jednako petje in poezijo. — Ime Morlak je tedaj znamenito in pomeni — Slovana. Pri Dubrovniku jih zovejo tudi hercegovske Morlake, a to le v zaničljivem pomenu.

Kakor so Črnogorci, Bosnjaki in srbski bratje velike, lepe, krepke postave, isto tako tudi Morlaki. Redko kedaj bodeš videl pod 5 čevljev, a gotovo množino 6 čevljev velike Morlake. Navadno so dolgi, suhi a kosteni. Kretine malo kedaj najdeš. — Oni so zdravo, krepko, utverjeno ljudstvo. Iz njih bi se dali rekrutirati najlepši grenadirski polki. V bivši benečanski republiki so bili Morlaki naj pogumnejši vojaci. Zgo-

dovina nas uči, da so se Morlaki, kakor vsi drugi Jugoslavlani, stopetv v 6. stoletju v iste kraje naselili, v katerih sedaj prebivajo. — Znamenito je tudi to, da so o njih tudi rimski in grški pisatelji baš tako pisali, kakor piše pisatelji dan danes o njih. — Tudi najdemo v Dalmaciji dan danes mej slovanskim ljudstvom baš take navade in običaje, kakor so jih imeli tačas njihovi stari pradedje. Za časa Rimcev so bili vsi Morlaki moškega spola oboroženi in to najdemo dan danes tudi. — Brez puške na ramenih, samokresa in handžara za pasom ne gre Morlak iz hiše. — Še celo pri navadnih opravkih ima Morlak seboj jedno orožje. V morlakovej hiši je vedno vse kakor v obsednem stanu; t. j. puške so vedno nabasane, smodnik vedno pripravljen. Morlaki so vojevit narod. Zgodovina leta 1869 nam spričuje. Kdor bode Morlake prvič videl, se bode prestrašil; noge se mu bodo šibile videčemu korenjake od nog do glave, črnega — zagorelega obraza. — Hoja Morlakov je lepa, ponosna, sigurna. — Kamenite, gorate kraje prekoračijo z neko gotovostjo in spretnostjo, katero mora človek občudovati. — Morlaki nosijo navadno dolge berke, podbradek pa brijejo. — Las na glavi ne strižejo; v tem se nekaj razlikujejo od Črnogorcov, kateri po turški navadi sprednji del glave strižejo. — Navadno spletó dolge, črne lase v kito, katero z mastjo namažejo in po hrbtu viseti pustijo, kar je tudi pri švicarskih planinskih dekletih navada. — Ta posel imajo navadno ženske, da svojim moškim kite spletó, kateri še na konci nekaj bisernic in drugo lepoticje dodajo. —

Glavo pokriva rudeča kapica, orientalni „fes“ imenovana, kakor je to navada na celem grško-slovanskem polotoku. — V nekaterih krajih, na pr. v Dubrovniku, nosijo tudi turški turban. — Nošnja Morlakov je različna. Večinoma je pisana. — Obleke si napravljajo iz nekega sukna, kateremu pravijo „rascia“. Rudeče sukno dobivajo iz Benedek; zadnje čase tudi iz Trsta in Nemčije. — Iz slabega sukna si napravijo plašč s kapuco. Ta plašč je tako velik, da se Morlak lahko z orožjem od nog do glave v njega skrrije. — Tak plašč se imenuje „kapanice“. Take plašče nosijo tudi Srbi, Albanezi in drugi, ter jim dobro služijo o hudem vremenu. — Nošnja Morlakov je skoro v vsakem kraju različna. Ipak je najnavadnejša: rudeči životnik, rujava sukna, svetlovišujeve hlače. Obleko zovejo takole: „kapica“ — kapa; „kaporan“ — suknja; „čičerma“ životnik; „pascanice“ — usnjati pas za orožje. Za obuvale imajo „sandale“, ktere „opanke“ imenujejo. — Morlaki, kakor Albanezi, Grki, Turki in vsi levatiški narodi menijo, da je dobro glavo toplo držati in noge pa na hladnem, kar pa mi baš naopak delamo. — Radi tega oni glavo dobro zavijajo v topel turban, mej tem ko noge na hladnem imajo.* Morlaki so zlahtnega, lepega obraza, kakor vsi Slovani.

* Videl sem minulo jesen internirane Turke v Celovcu, katerim je v noge jako mrzlo bilo. Prašali so me, ali je tam huda zima in dosti snega, ker oni tega ne morejo trpeti. — Jako hudo jim je bilo in kolčili so se kakor „martički“.
PIS,

V Avstriji uživamo „par excellence“ svobodo, saj nam to pravijo sami Nemci uže toliko let in Madjari trobijo v isti rog. A nemški narodi ne vedo, kaj to pomeni, hvale tej avstrijski svobodi, ki je na njih in se ne javlja dejansko. In tudi naši čitatelji ne vedo, kolika je naša avstrijska svoboda, saj so uže večkrat imeli priliko čitati v slovenskih listih, kako se spoštuje glasoviti §. 19. derž. osnovnih postav od nemške in madjarske strani. Če so se pa do sedaj zadovoljevali Nemci in Madjari dajati besce le §. 19, ne bode odslej več tako, ampak skrbeli bodo, da se bode za naprej le še bolj razvijalo naše avstrijsko, ustavno-svobodno življenje. Kedor tega ne varuje, prepriča se lahko po sledečih odstavkih.

1. Da bode stvar kolikor mogoče popolnem registrirana, naj spomnimo naše čitatelja pred vsem za postopanje našega ministra za nauk in bogocastje napram bivšim profesorjem na mariborski gimnaziji gg. Šuman in Pakj. Ker sta bila Slovenca, prestavila jih je vlada iz slovenskega mariborskega gnezda, jednega v zapuščen Ried na Avstrijskem, drugzega pa na Kranjsko v tak kraj, da se je raji službi odpovedal. Prvi sicer nij šel v Ried in bi menda tudi ne bil šel, a ker se je hotel pri Nj. Veličanstvu čez krivično postopanje svojega chef-a pritožiti, dobil je boljše službo v glavnem mestu Dunaju. To vse se je godilo pred nekaterimi leti, in nemila enaka osoda bi bila nemara zadela še marsikaterega profesorja, kateri bi se bil derznil le nekoliko vzbujati šolsko mladino v narodnem duhu, čeravno po paragrafih.

2. Nedavno smo poročali, da je bil premeščen prof. Suklje iz ljubljanske gimnazije v Wiener-Neustadt. Vzroka se gotovo ne vé, vendar pa se misli, da zaradi tega, ker je navdušen Slovenec, kar vejo tudi ljubljanski gimnazijski študentje, in ker ga je izvolil kranjski deželni odbor v deželni šolski svet kranjski, kajti o drugi pregrehi, katere bi se bil krivega storil, ne vé sam prof. Suklje čisto ničesa.

3. Pred par tedni prišel je kakor strela iz jasnega neba prof. Glaserju na kranjski gimnaziji dekret, da je premeščen, a menda ne na kako drugo slovensko gimnazijo, ampak nekam tje na Nemško, kder nij Slovencev. Nenadno mu je prišlo premeščenje, ker nij ničesa zakrivil, a Slovenec je in bil je pevovodja v kranjski čitalnici, kar pa nij prepovedano po nikakem zakoniku.

Tem trem točkam nam je dostaviti še postopanje ministerstva naproti slovenski šolski literaturi. Gospod Lapajne, učitelj ljutomerski, izdal je nekatere slovenske knjige za slovenske šole, katerih raba se je pa prepovedala, čeravno niso originali ampak natančni prevodi nemških po našem ministerstvu uže aprobiranih knjig, ter je zavkazalo, da se morajo rabiti nemške knjige. Nij nam treba razpravljati, iz kojih stališč in uzrokov je tako ravnanje abotno in nezaslišano, kajti to niso le naši domači pedagogi ampak tudi nemški uže davno in dovolj jasno dognali.

Odsihmal bode pa potreba posebne registrature, v katero bomo polagali černo na belem vse one krivice, katere se najn godé kljubu mnogih paragrafov naše konstitucije, da bodemo vedeli izračunati, ko pride čas za to, koliko so nam dolžni Nemci.

Nij nam na misli, Bog vé, kako razgrajati zaradi tega, a to hočemo naproti tem dogodkom zabilježiti, kar so počenjali Nemci za časa Hohenwartovega ministerstva ne v enakih slučajih, ampak zaradi tega, da je hotelo Hohenwartovo ministerstvo dejansko izvrševati zakonske zapovedi enakopravnosti. Nemški možje niso le smeli, kakor se jim je poljubilo, tačas strastno napadati ministerstvo, ampak posluževali so se še

nemške žurnalistike v „rajhu“, v kateri so objavljali strašansko neresnične in veleizdajske članke, žugajoč Avstriji razdejano, ako se ne bode vladalo po njihovi želji po brezpravnih principih. Prašamo samo, kaj bi se nam godilo, ko bi se derznil na enak način rogovoliti in žugati, kakor je za časa Hohenwartovega ministerstva storil pangermanist Dr. Granitsch v spodnjeavstrijskem deželnem zboru? Kaj bi vse klicali na pomoč naši Nemci proti nam, ko bi mi pošiljali sedaj, ko smemo opravičeno reči, da smo preganjani, enake veleizdajske članke v rusko časopisje? Nam ne pride niti na misel kaj enacega, kajti preveč nam je vcepljena ljubezen do naše Avstrije in nje dinastije, a toliko smemo reči, da smo vendar uže prišli, čeravno po bridkih skušnjah, do spoznanja, da je treba upirati se z vsemi postavnimi sredstvi takemu pritiskanju na zid po slaboglasnem Beustovem principu. Mi nočemo več vedeti o privilegiranim konstitucionalizmu, kateri služi le v nemške koterije prid in kateremu le se imamo zahvaliti za naše gospodarske slabe razmere, da, gospodarski propad. Postave pripoznavamo, a izvršujejo naj se tako, kakor se glasé. Varuje naj se, da se ne počne razširjati apatija do našega ustavnega življenja, kajti to bi bilo znamenje obupanja in propada Avstrije.

Dopisi.

V Gorici, 1. marcija 1877. (Beseda v čitalnici. — Opera v goriškem gledišču. — Gospodarstvo kmet. šole. — Kmet. društvo. — Vreme). V nedeljo smo sopet enkrat imeli prav lepo in močno obiskano besedo v naši čitalnici, gotovo je bilo kakih 200 oseb zbranih v čitalničnih prostorih. Igro „V spanji“ igrali so naši diletantje kaj gladko; z veseljem smo posebno pozdravljali na našem odru gospodično O., ki je prvikat nastopila in gospoda Š., v katerih je čitalnica pridobila si dve lepi moči. Gospodična L. je našemu občinstvu uže znana; čuti se na odru uže prav domačo.

V drugi igri „Garibaldi“, ki je poslušalce ves čas državala pri dobri volji, igrate so gospodične in gospodje tako gladko, da je bilo veselje. Gospoda K. in F. sta kot rojena za komične role. V obče pa se moremo zahvaliti za prijeten večer g. režiserju, ki je na odru doma. —

Kar se tiče petja, moramo priznati, da nismo pričakovali toliko; nov pevovodja, g. Š., nam je dokazal, da nimamo v Gorici pomanjkanja moči. Dopadal se je posebno solokvartet „Bodi zdrava domovina“ in pa zbor. „Lovca slovo od gozda“, kateri se je moral dvakrat ponavljati. Kaj bomo govorili o igranju gospé Š. na glasoviru, katero smo uže večkrat in po vsej pravici hvalili; ona in gospodična, katera jo je spremljevala, žele sti gromovito ploskati. Jako galantno obnesel se je odbor, ki je tako izvrstnim igralkam in sviralkam podaril krasne šopke kot znamenje hvaležnosti. S kratka, prva letošnja beseda dela vso čast goriškim Slovincem in naši čitalnici; to naj bo odboru v spodbujajo, da nam ta post napravi saj še par tako lepih večerov. Tombola po besedi je nekda tudi prav dobro koristila namenu; še en par takih, pa bomo imeli nov oder!

Ker uže slavimo slovensko umetnost, oziroma se tudi v goriško italijansko gledišče; tam je zdaj opera, kakor smo uže zadnjič poročali. — Dozdaj smo slišali samo opero „Lucrezia Borgia“; a nij nas grevalo, da smo obiskali gledišče. — Tacega osebja goriško gledišče nij še imelo nikoli; posebno pa je pri-

isto dekle, koje bi se rado omožilo in moža išče, nosi noč in dan celi kinč seboj — to je na ogled. — Nemožene imajo malo rudečo kapico na glavi; ko se pa omože odložijo isto kapico. — Ta kapica je navadno okinčana z srebrnim ali zlatim denarjem. — Kapico nosijo vso dekleta, na grško-turškem polotoku živeče; tudi okolo Krima in v južni Rusiji je taka navada. One imajo tudi vrat, persa z biserji, srebrnim in zlatim denarjem pokrita. Navadni denar, kojega imajo na sebi, so avstrijske stare dvajsetice pa tudi turški denar in stare rimske in grške medalje, katere v Dalmaciji prav pridno iščejo. — Nevestam postavijo na dan svatbe krono na glavo.

Domače in poljsko orodje je pri Morlakih jako priprosto delano. N. pr. vozovi so pravi originali telebanosti. Akopram imajo pomanjkanje lesu, ipak izdelujejo vozove z veliko zapravljenostjo. Kolesa so bolj čveterovoglasta nego okrogla. Lahko si tedaj mislimo, kako težko je tak voz z mesta naprej spraviti in po strmih krajih z njim voziti. Oni uprežejo navadno 6 do 8 volov. Konji so tam prav majhen in šibki; rabijo jih le za ježo. Pri oralu rabijo tudi navadno 6 do 8 volov. Oralo je skore vse leseno; le nož, koji v zemljo rije, je železen. — Mlatilno orodje je tudi priprosto. Pri mlatenju rabijo le palice; s temi mlatijo po — snopih. — Vsa druga domača priprava je pri Morlakih še na nizki stopinji. — Oni nimajo peči, da bi v njej kruh pekli, ampak imajo železen zvon, „pe-

madona, gospa Ciuti, fenomen za Gorico; to Vam je pevkinja, ki sme nastopiti v Trstu in celo na Dunaji; vse druge moči so tudi prav dobre, posebno tenorist, vendar pa je prva pevkinja v razmeri dosti nad drugim osebjem. Goričani smejo ponosni biti na sedanje opero in težko se jim tako hitro sopet kaj tacega posreči. Razvadijo se, da bodo v bodoče drugi pevci imeli prav težko stanje.

Dobro gospodarstvo menda nij posebna lastnost naše kmetijske šole, to je menda uže znano. Mi smo o svojem času grajali nakup fumišča za 14000 gld. in prav smo imeli, saj nas v tem potrdjuje samo kuratorstvo šole; fumišče je stalo dozdej s popravami i.t.d. čez 17000 gld. in zdaj! Kaj misliti, koliko je vredno zdaj? Prodajajo ga za 13000 gld., a še te cene jim nihče ne ponudi in najbrže bo šlo še pod to ceno, ker je bilo posestvo resnično preplačano. Ali nij to fletno gospodarstvo? Naša kmet. šola ima tudi nekoliko lepih travnikov — pa ne v lastnem gospodarstvu; ampak oddalo jih je v najem prav po ceni, da po tem za svojo živino drago seno kupuje. Tudi to je praktična ekonomija.

Te dni je bila važna seja odbora kmet. društva; šlo je zaradi podelitve nekotikih glav goveje živine kakemu posestniku na Krasu; dva odbornika sta bila skupaj v tej zadevi na komisiji na Krasu; a vsak je drugače, striktno nasprotno poročal, vsled česar bi se bili kmalo odborniki po dolgi debati razšli brez uspeha in se eneržiji slovenskih odbornikov se je zahvaliti, da je bila reč ugodno rešena. Iz tega pa lahko razvidijo naši kmetovalci, kako potrebno je, da sedi mnogo Slovencev v odboru kmet. društva. Kako malomodri so torej oni kmetovalci, ki odstopajo od društva in tako pripuščajo vse polje Italijanom. Kako čudni so oni uzroki, katere navajajo nekateri naši, tudi premožni kmetovalci: „Saj nimamo nobene koristi od tega društva!“ Kaj vse hočejo imeti oni gospodje za 4 gld? Saj dobivajo list zastonj, ki velja 3 gl. in 1 gld. vendar lahko žrtujejo za občni blago, kajti tega se vendar ne more reči, da bi se v obče ne poplačal Slovincem oni strošek; vsakemu udu pa vendar društvo ne more podeliti po eno ali dve kravi. Kam pridemo po taki slepi sebičnosti!

Po lepem, gorkem vremenu imamo sopet mrz in bližnji hribi so odeti z belo plahto.

Iz Kanala. 26 febr. (Izv. dop.) Ker še do zdaj nobeden nij poročal o izidu predpustne veselice, katero je napravila Kanalska čitalnica v g. Segalo-vej dvorani dne 4 febr., naj mi bode dovoljeno nekoliko o omenjeni veselici sporočiti.

Program besede bil je jako zanimiv, posebno gg. pevci, pod vodstvom vrlega g. Zege in s pomočjo g. Kocjancić-a, so se zelo odlikovali ter pokazali da so vsake, še toliko težke kompoziciji popolnem kos, če le hočejo. Igre „Brati ne zna“ in pa „Mutec“ so naši igralci in igralke, ktere slednje so ta dan prvič s prav dobrim uspehom nastopile, prav izvrstno igraji. „Ded in babica“ deklamovala je domača 13 letna deklica še precej dobro, samo to bi bilo želeto, da bi v prihodnje veselčni odbor gledal, da se deklamacije boljši izpeljejo, kajti deklamacije brez primerne obnašanja ali mimike bi bilo bolje kar naravnost iz knjige čitati, vsaj se poslušalec pri tem ne dolgočasi.

Po dokončani besedi pričel je pies, pri katerem je sviral goriški vojaški kvintet. Gotovo se masikteri izmej došlih gostov ni nadejal v Kanalu kaj tacega. Še precej prostorna dvorana bila bi gotovo premajhena, ko bi še štirikrati večja bila; in kaj bi ne, saj občinstva, mej njim mnogo odlične gospode iz raznih krajev, je toliko došlo, da še nikdar ne toliko, in čitalnični odbor je koj sklenil za prihodnje veselice

Oni so lepši, nego so njeni sosedje Hrvati. — Mej mladeniči nahajajo se prav lepi „fanti od fare“, — z črnimi lasmi in temnorjavimi očesi. — Kožo imajo bolj rujavkasto, nego severni Slovani. — Na obrazu jim je brati velika resnost in melanholija.

Morlaške ženske so, kakor možje, krepkega, zdravega trupla. — Najde se mej njimi tudi velike, lepe ženske. Njih obraz, akopram lep in dopadljiv, ipak nij tako interesanten, nego je možki. — One se močno starajo, ker veliko več delajo in trpe nego možki. Morlakova žena je prva v hiši. Ona mora vsa hišna dela opravljati; pa tudi prede, snaži in za živino skrbi; poljska dela opravlja. — Ona donša vode za hišno potrebo, les za kurjavo, žito nosi v mlin; kjer pa mlinov nij, mora Morlakinja z domačim mlinom sama žito zmleti. — Ona spoštuje moža, kot svojega gospodarja. — Cestokrat se vidi, da Morlak iz pipe tobak pušče konjička jaha, a ona poleg njega z butaro na ramenih peš stopa. — Predé, pleté, šivaje, otroka dojé in kramljaje sedijo navadno celi kupi tucih žensk in deklet skupaj na kamenih in skalovji, katere imajo za navadne sedeže pred bajtami. — Otroke dojijo prav dolgo. One so dobre dojice; dokaz temu je, da italijanska gospoda, bivajoča v Dalmaciji, jih rabi mnogo kot take. — Nošnja žensk — posebno neomženih — je bolj pisana, nego možkih. — Dekleta so, kakor je tudi v Bosni in Serbiji navada, z lepoticem okinčana. — Priznavati se mora tudi, da

ka“ imenovan. To „peko“ postavijo na ognjišče in jo pokrijejo s premogom. — Pod „peko“ se potem kruh peče. — Domače reči imajo v mehkih, kateri so iz ovčje ali kozje kože narejeni in vise na stenah. V take mehe hranijo tudi vino, med, da, celó kisló mleko in sir in baš tako tudi zelje, katero je Morlakom jako priljubljena jed. — Oni jedó pri mali, okrogli, prav nizki mizi, katera sloni na štirih palicah. Postelje navadno nimajo, ampak leže na — tleh pri ognju. — Pod glavo si postavijo le nekaj — slame. Vkljub temu so zdravi in krepki, ter doživijo visoko starost. Oni ljubijo godbo, akopram nimajo o umetnej godbi — pojma.

Cestokrat najdemo pri Morlakih piskala in sicer piščale. Ena se zove „svirala“, druga pak „difle“. Morlaki znajo prav melanholične žvergoliniti. Tudi imajo „gusle“. „Ljuslo“ najdemo v Bosni, Serbiji, v ogerskem Banatu in drugod. Rabijo jo pri spremljevanji petja. — Kakor sem uže omenil, so dalmatinski konji majheni. Pri vozu jih ne morejo rabiti. — Imajo jih le za ježo; za vožnjo tudi nimajo ugodnih poti. Tam tedaj vsi jahajo. — Ženske, kmeti, uradniki, duhovniki, menihi jahajo. — Morlaki dovažajo blago iz Bosne, Hercegovine, Turčije na konjih v malih karavanah. Baš tako tudi dobivajo vsakdanji živež; pa tudi žito, slamo in seno nakladajo konjem na hrbet. — Novice se čudno hitro v deželi razglašajo — širijo. — Pastirji, kmeti, lovci so navadno zunaj v

večjih prostorov si po iskati. Kakor sem slisal, jik je že tudi našel jako pripravniše, lepše in veliko bolj prostornejše nego je Segalova dvorana in njegova gostilnica. „Skušnje človeka uče“, ali pri g. Segalu ta pregovor malo ali nič ne izda, in da kar naravnost povem, niso le pretresni prostori krivi, da se poiščejo drugi. temveč tudi preslaba in jako draga postrežba, katera je vedno tista ob vsakej enaki priliki. In temu se moramo ogniti, če ne bi s časom ne bilo pri veselich nobenega ptujega go sta, kajti denarja ne zameta nikedo rad.

Sliši se, da misli Kanalska čitalnica napraviti precej po vel. noči velikansko koncertno besedo z jako zanimivim programom, in sicer že v novih prostorih, in se je bajé že sestavil poseben odbor, ki bode vse potrebno preskrbel, katerega naloga je tudi na vso moč delati, da se bode veselica sijajno zvršila. S to veselico hočejo Kanaleci svetu pokazati, da je Kanal, kakor je rajaki Lavrič rekeli, res slovensko gnezdo, in da so Kanaleci vredni imena prvih sinov majke Slave. Pokazati hočejo, kaj zamorejo, ako vse moči združijo, kterih se v slovenskem Kanalu primerno mnogo nahaja. Srčno želim sijajen uspeh.

X.

Politični pregled.

V Gorici 1. marcija.

Ali bode ministerska kriza ali ne v Cislajtani, odvisno bode od Poljcev samih. Da je temu res tako, izprevideli bodo naši čitatelji iz naslednjih verstic. V zadnji številki poročali smo, da se je doseglo porazumljenje v bankinem vprašanji mej obojestranskimi ministri. Vendar ministerstvo madjarsko nij se zadovoljilo s tem, ampak zahtevalo je od takrajlitavskega poročstva, da bode dogovorjen modus v bankinem vprašanji gotovo tudi poterjen v cislajtanskem državnem zboru. V to svrhu sešli so se vsi klubi ustavoverne stranke na vabilo ministerstva in razložilo se jim je, kaj se je skovalo z madjarskim ministerstvom. Zborovanje, kojega se je udeležilo 185 ustavaških glav, bilo je jako živalno, kajti predlagali ste se dve resoluciji, katerih jedni je bil otac znani dr. Herbst, drugi pak tudi znani dr. J. Kopp.

S perva je prav za prav predlagal dr. Herbst tako resolucijo, po kateri bi se imelo brezpogojno privoliti v oni način preustrojenja banke, kakoršno se je sklenilo mej obojimi ministri, a ker je videl, da bi ne dobil večine mej svojimi pajdaši za tak predlog, preustrojil je svojo resolucijo tako, da niso v principu proti nakanjenemu preustrojenju banke, da si pa pridržujejo svoje mnenje o imenovanji dveh bankinih vice-guvernerjev in sploh o celej nagodbi izraziti, ko se predloži v pretresovanje državnemu zboru.

Pri glasovanji o obeh resolucijah sprejela se je Herbstova z 122 glasovi proti 63.

Stoprav po vsem tem poslal je ministerski predsednik Auersperg tudi Hohenwartu in voditelju Poljcev, Groholskemu, vabilo, da bi se po-

trudila k njemu, ker oima tudi njima razložiti ali poročati o odloženem porazumljenju v bankinem vprašanji z madjarskim ministerstvom; a Hohenwart in Groholski odbila sta odločno vabilo, ker jima je stvar uže dovolj znana iz časopisja, vendar Groholski se je tako izrazil, da se nič kaj prav ne vé, bodo-li Poljci brez pomisleka protjali za ustanovljeni bankin dualizem. Mej tem je pak naše ministerstvo objavilo madjarskemu, da je sprejetje dogovorjenega bankinega modus — a gotovo in ministerstvo madjarsko bilo je po našem cesarju zopet poterjeno.

S katero gotovostjo se je moglo tako izjaviti naše ministerstvo, dozdeva se nam čudno, kajti poleg onih 63 ustavaških protivnih glasov, bode gotovo proti dualizmu banke nad 50 poslancev desnice; in če se tem še nad 30 Poljcev pridruži, potem je večina proti ministerstvu in razdvojenju banke. Ministerstvo moralo si je torej gotovo zagotoviti poljske glasove, predno je poslalo ono izjavo madjarskemu ministerstvu. Mogoče je tudi, da nij to še res, da se pa vendar upa Auersperg pridobiti poljske glasove, kar nij mogoče, če pomislimo, kolikokrat so uže poljski poslanci, ne vemo, vsled kake hasljive oportunitete uže marsikatero ustavoverno ministerstvo rešili propada. Poljskemu kavalirstvu nij treba nego par sladkih besedic in pridobljeno je, to nas uči zgodovina našega ustavnega življenja.

Hočemo videti, kaj bode iz te moke.

Isto tako so tudi madjarski ministri svojemu parlamentu poročali o stanji nagodbenega vprašanja, s čemer niso poslanci kaj zadovoljni. Piše se, da se vsled tega rust uže komej ustvarjenja liberalna stranka. Baron Sennyej je tudi javno v madjarski zbornici povedal, zakaj nij sprejel cesarjev nalog sestaviti novo ministerstvo. On je namreč zahteval, naj se vsa nagodba, katera je na slabem temelju zidana, prekucne ter znova počne zidati, kar je pa cesar odbil.

Ali se sklene mir ali ne mej Srbijo in Turčijo? To vprašanje je bilo celi teden na dnevnem redu političnega življenja. Velika skupščina serbska sešla se je pred par dnevi in nemško časopisje hotelo je vedeti, da je večina skupščinarjev proti sklepu miru in za nadaljevanje vojske, nad čemer smo dvomili, kajti za vojsko je treba mnogo denarja in tega Srbija nima, Rusija ga pa sama za-se potrebuje, ker se oborožuje na vse kriplje. In res nam uže prinašajo denašnji berzozjavi poročilo, da je večina skupščine za mir. Ne tako gladko bo sklopiti mir s Černogoro, kajti ona zahteva svojim slavnim zmagam primerno razširjenje svojih mej, v kar Turčija težko privoli; dogovarjanja in porazumljevanja se najberže zavlečejo tako dolgo, da prične Rusija boj s Turčijo, v katerem bode Černogora zaveznica Rusije. Černogorci so uže sedaj pripravljene na boj, kajti, kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, zbranih je 15.000

tedaj se prijateljska zveza razruši in to pomeni veliko nesrečo za celo okolico; radi tega naj tudi ona pričakujeta božjo kazen.

Pri Morlakih velja tudi še dandanes „krvarina“ (Blutrache). — Morlak ima še vedno geslo, katero bi se v nemščini tako-le tolmačilo: „Wer sich nicht rächt, heiligt sich nicht.“ — Oni tedaj menijo, da maščevanje — česti človeka. — Tega mnenja se tudi trdo drže in tako tudi postopajo. — Ako je na pr. danes umorjen bil Morlak, je dolžnost njegove najbližnje zlahte moškega spola maščevati se. — Ako je pa še mladoleten in se ne more maščevati, tako pridejo njegova zlahta, znanci in prijatelji k njemu, katerim mora prisegati, da se bode maščeval. — Ako je pa otrok še v zibelki, mu prinese mati očetovo krvavo srjaco in jo postavi otroku na zibelko in joga joč kaže mu, kaj se je zgodilo. — Če je pa sin uže doraščen fantin, prosi ga klečeča z dvignjenimi rokami in zahteva, naj se on maščuje. Na to mu izroči očetovo puško v roke, ter prosi, naj ko hitro mogoče svojo dolžnost izpolni. — Tedaj krvavo maščevanje je pri Morlakih in sploh pri jugoslovaških narodih globoko ukoreninjeno in se ne da iztrebiti. — Prav je imel torej slavni Palacky, kateri je malo časa pred smertjo pri svoji slavnosti dejal: „Slovani po naturi svojej ne terpi, da bi mu se krivica delala, a ion sam nikomur krivice noče delati.“ — Priča temu je — jugoslovaška vojska.

fabriki Černogorcev, dobro preskrbljenih in oboroženih, kateri čakajo le povelja, da zopet zagrabijo puško in bandžarji sklanjivst. Močno vré zopet mej M. in Turčijo. Povod temu je velikanska nesigurnost pred Turčijo ob drugy mej. Miriditi napadli so uže jedno turško mesto in odvedli od tams nekotiko turških begov, katerih hočejo Miriditi zapleniti, dokler ne izpuste Turci jednega miriditskega vojvode, katerega imajo za avobčasov zaporu. Tudi Miriditi uže valj bode sigurno vajeden s Černogorci proti krutemu Turčinu, ko hitro začne Rusija boj s Turčijo.

Kaj vse vedó nekateri nemski in angleški listi o Rusiji, s čemer pitajo svoje čitalce, je uže več nego smešno. Sedaj govorejo, da se Rusija razorožuje, drugi dan napovedajo, uže prekorači reko Prut; potem zopet pišejo, da je ruska vojska demoralizirana ali podpihovana in da noče iti v vojno proti Turkom, če se jim ne obljubi, da se uvede tudi na Ruskem ustavno življenje. Kakor mora vsakdo vedeti, same budalosti. Rusija pripravljena je uže na boj in se še pripravlja; marširala bode, da podere meršavo turško postavo in jo s čim boljšim nadomesti, naj bode s tem Anglija zadovoljna ali ne.

Razne vesti.

Solkanski rodoljubje napravijo v nedeljo, 4. t. m. ob 7 uri zvečer v Mozetičevi dvorani v Solkanu tihi večer v spomin Lavriča. Program je sledeči: 1) „Hej Slovani“; 2) Govor o Lavriču; 3) „Blagor mu“; 4) Šta čutiš; 5) „V dolini tih.“ — Po izvršenem programu začne domača zabava. Dvorana bo okinčana s sliko dr. Lavriča.

Ajdovsko društvo „Edinost“ nabralo je potrební denar, s katerim si napravi lep oder v društvenih prostorih. V kratkem napravi društvo besedo v spomin ranjcega dr. Lavriča, katere čisti dohodek je namenjen za Lavričev spominek. Da so Ajdovci zmožni, kaj lepega izvršiti, je uže obče znano, saj imajo tudi dovolj izvrstnih moči na razpolaganje. Le prave harmonije se je do sedaj pogrešalo, v katerem obziru pa se je v zadnjem času obrnilo na boljše.

Dornberška čitalnica napravi prvo nedeljo po veliki noči veliko besedo s petjem, igro, deklamacijami, govorom itd. Čisti dohodek namenjen je za Lavričev spominek. Sliši se, da bode sodelovalo tudi pevsko društvo „Slavec“ in najboljše moči iz Primorskega. Natančni program objavi se kesneje. Dornberžani so v narodnih zadevah vedno mej prvimi. Živili!

Za Lavričev spominek so darovali gg. N.N. iz Gorice f. 2. — H. iz Gorice f. 1. — skupaj 3 gl.

Lavričev začasen spominek na njegovi gomili bode postavljen v saboto 3. t. m. V nedeljo, 4. t. m. ob 11. zjutra, se bodo zbrali pri spominu gorški spoštovalci in prijatelji ranjkega in bode zapal zbor slovenskih pevcev na grobnico. — Zvečer pa nekde napravijo nekateri rodoljubje v čitalničnih prostorih tihi večer. Sliši se, da pošljejo 4. t. m. tudi nekateri rodoljubje vence na gomilo ranjkega. — Spominek je 8 čevljev visoka piramida iz nabrežinskega kamna s primernim napisom, in je le začasen, ker pravi spominek se postavi v javnem kraju, kakor želi večina darovalcev, in ozirati se je tudi na to, da se bode gorški mirodvor v kratkem prenesel v drugi kraj.

Nekateri darovalci za Lavričev spominek, ki so samo podpisali, pa plačali ne, so prošeni, da plačajo podpisane svote do 8 t. m.

Javni občni zbor društva Sloga. Odbor društva je sklenil v seji 1. t. m., da bode občni zbor društva „Sloga“ v nedeljo, dne 18. t. m., pri Rečki blizo Ajdovščine točno ob 3. uri popoldne. Dnevni red je sledeči:

1. Govor predsednika;
2. Govor in nasvet o banki za osebni, kmetijski kredit; govori g. prof. Povše.
3. Na kak način bi se mogli znižati davki, govori g. Leban iz Černic.
4. Prošnja na deželni obor, da priobčuje sklepe svojih odborovih sej v deželnih listih.
5. Nasveti družabnikov.

Tepež. V pondeljek so nekateri gorški mladeniči, menda še pijani od nedelje, začeli prebiti nek gostilni, katerega so prenesli po tem na ulico za mesnicami. — Izid tepeža je bil, da je ostal eden ma tleh ranjen z nožem. Ker je žandarmerija to zapazila, prišla je hitro na mesto ter odpeljala 6 onih vročih v luk-

njo, da se obladé, ranjenca pa v bolnico, da se mu zaceli rana, katera nekda nij nevarna.

Tatvinska kronika. Oni prijatelji kakoši, o katerih smo poročali, da so pokrali v Gorici in okolici toliko kokoši, so uže zasačeni in sedé za zapahom; 7 jih je in prav mladih. — Pred 3 mi tedni so neznaní tatovi vkradli več blaga v zavodu gluhomemih; pred tednom pa so prodrli tatovi v zavod „Notre dame“ in 27. t. m. se je blizo mosta čez „Sočo“ sopeset kaj tacega zgodilo. — Sploh nismo v tem obziru v Gorici primeroma s Trstom nič kaj posebno zadej.

Zbor ajdovske podružnice kmetijskega društva bode pri *Rebku* dne 18 t. m. precej po dovršenem dnevnem redu društva „Sloga“. — Govorila bosta o raznih kmetijskih zadevah gospoda Povše in Kuralt. Več o tem prihodnjič.

Colni uradnik Winkler v Terstu, brat našega državnega poslanca in dvornega svetovaleca Andreja Winklerja, izginil je kar čez noč in dan in nij ga več sluha ne duha po njem. Teržaški časniki so sicer prinašali, da se v Gorici nahaja v norišnici, a na vsem tem nij bilo niti pičice resnice, kajti Winklerja sploh v Gorici še bilo nij. Pred par dnevi prinesli so zopet teržaški listi poziv colnega urada, naj se Winkler koj poverne v svoj urad, in nalaga tudi političnim in drugim kompetentnim oblastnjim, naj ga primejo, kjer ga dobé, ter pošljejo v Terst. Govorili se, da je ubozeč znorel zaradi preobloženja z delom, kateremu se nij upal biti kos. Mi, se vé, odvrčamo vso odgovornost za to govorico.

Ustrelil se je prešli teden tukaj v Gorici žandarm goriške postaje. Kakošen je bil uzrok samoumoru, nij nam znano. Nekateri terdó, da so ga napeljale k temu činu harpije zaradi prevelikih dolgov, drugi pak pravijo, da je bila kriva nesrečna ljubezen. Ustrelil se je se svojo puško v sence in zadél se je tako dobro, da je v hipu mertev obležal.

Mertvaške kosti so se našle pri kopanju v neki kleti v Gorici. Vendar nij misliti, da se je prišlo s tem kakemu zločinu na sled, ampak na onem mestu bilo je pred mnogimi leti pokopališče, kar spričujejo tudi nekdanja izkopavanja v sosednji hiši, v kateri so bili tudi na majhenem prostoru našli kosti štirih trupel.

Knjigo v italijanskem jeziku, kako se imajo množiti in odgojevati sadna drevesa, izdal je g. J. Velicogna, asistent na kmet. šoli. Ta knjiga je namenjena furlanskemu kmetu in je sestavljena iz samih pogovorov z namenom, da jo malo učeni kmet lože razumi. Knjigi, ki velja samo 40 soldov, pridejai sti tudi 2 sliki, ki predočujeti res poduk v slikah.

Česki „Narodni listy“ prinašajo strašansko nezašlišan čin, katerega so napravili madjarski vladajoči kulturonosci. Znano mora biti še našim čitateljem, da je bil dr. Miletič, voditelj avstrijskih Serbov v Banatu, zapert zaradi veleizdajstva, katero bi se mu moralo še le dokazati, da bi bil dobil potem zasluženo kazen. Peštanski državni pravdnik Tomašek, po rodu Slovak in Slovan z dušo in s telesom, dobil je nalog sestaviti zatožbo zaradi veleizdajstva Miletičevega, a našel nij nikakega paragrafa v kazenskem zakoniku, po katerem bi se bilo moglo postopati v tem smislu napram Miletiču. Kljub temu se je vendar zahtevalo od njega, naj sestavi zatožbo. Vsled tega prišel je pravni čut pravdnika Tomaška v kolizijo z zahtevanjem njegovih predpostavljanih, iz katere se je pošteni mož rešil pred par meseci sé samoumorum. — Dobro napredujemo v konstitucionalni dobi. Do sedaj smo bili vajeni prenašati privilegirano ustavo nemške in madjarske svojati, v kratkem pa dobé Madjari nemara privilegirani kazenski zakonik za preganjanje vseh nemadjarsko govorečih avstrijskih podložnikov.

Iz odbora slov. Matice v Ljubljani izstopili so odborniki prof. Wiesthaler, prof. Pleteršnik, poslanec Herman in veleteržec Gorup v Terstu. Kaj čuden se nam dozdeva izstop prvih dveh gospodov. Ali je temu vzrok kak pritisk od kake strani, ali so notranji prepiri temu krivi? S časom se vse pojasni, preje ali sleje. Pri tej priliki naj opomenimo, da se nam dozdeva, da se harmonija v Matici ruši. Vsaj žalostno je uže videti in čitati, da se uže dr. Jan. Bleiweis sam mora zagovarjati naproti neopravičenim očitanjem došla mu od strani kranjske duhovščine. Nij nam na misli objavljeno dr. Bleiweisove opravičevanje razpravljati, samo ob kratkem naj rečemo, da enaka nestrpljivost in sovraštvo, koje vzgojeva z vsakim dnevom bolj kranjska duhovščina ne more niti narodu niti njej sami koristiti.

Iz Avč se nam piše: V našem poštem komunu pripetila se je preteklo nedeljo po noči okoli 9. ure velika nepoštenost. Blazen Valentin Gorjanc iz Logij je polomil in zdrobil pokopališčina vrata, razkril streho nad vratmi, iztergal vse korce iznad pokopališčinega obzidja, razpraskal malanje na kapelici in ob zidu.

Škoda se ceni na 100 gld. Po deželi se blazni svobodno gibajo. V norišnico je pošiljajte, kjer bode za nje bolje in za občinstvo. M.

Slovansko pevsko društvo na Dunaji pravi 5. sušca veliko „koncertno besedo“, prvo v tem letu, v cvetličnih dvoranah dunajskega vrtohradnega društva (Blumensäle der Gartenbaugesellschaft I. Parkring) sé sledecim programom:

1. Dunte vetri, serbska
2. Nitra, slovaška
3. Kadrilja, ruska
4. Popotnik, slovenska
5. Ružinko, česka

in 4 solo-prednašanja gospice Evž. Papriceve iz Moskve, petje gospe Mar. Kraus-ove iz Kijeva, petje gospe Zamarove na harfi, gospice R. Setril-ove (Čehinje) na glasoviru. Po koncertu sledé produkcije godbe peš-polka 4. pod vodstvom kapelnika g. Dubca. Vstopnice dobivajo se pri g. dr. Lenoch-u, I. Bogner-gasse 3, v Slovanski Besedi I. Doblhofgasse 9 in v kavarni Mayrederjevej I. Rothenthurmstrasse 27 po 1 gld. 50 kr., pri kasi pa 2 gld. Dijaki dobodo vstopnice po 50 kr., ako se preje oglašé.

Iz došlega nam letnika tega vseslovanskega pevškega društva posnemamo, da vrlo napreduje, kar spričujejo mnoge, sijajne koncertne besede, koje je to društvo napravilo v prošlem letu, in veliko število društvenikov, namreč 235.

Pevcev šteje društvo 96 in sicer 22 tenor. I, 23 tenor. II, 32 basov I in 19 basov II.

Prekanjen slepar prišel je te dni sem v Gorico in se poda k enemu tukajšnjemu trgovcu prošé ga, naj mu raznani moža, ki bi hotel kupiti lep prstan iz briljantov, ob enem mu izroči prstan z nalogo, naj ga pusti ceniti. Trgovec nese prstan k bližnjemu zlatarju, ki ga ceni na 200 gld. Trgovec je menil, da se mu ponuja lepa prilika ter ponudi onemu elegantnemu gospodu iz bližnje Italije za prstan 350 it. lir. Kupčija je sklenjena in gospod izroči trgovcu prstan. Ko pa gre trgovec zopet popoldne k zlatarju, da mu proda prstan, ostrmel je, ko mu zlatar reče, da to nij več isti prstan in da ta prstan velja samo nekoliko soldov. Slepar je namreč v hipu zmenjal prstan in trgovca osleparil za lepo svoto. Kolike pozornosti je pač treba dandenes.

Šolsko. Za revne učiteljske kandidatije na Goriškem zavodu podelilo je nekda ministerstvo 4000 g. Prav tako je revnim obiskovalcem pripravnic v Kobaridu, Proseku in Trziču dovolilo podpore 800 gld. V Kobaridu se bode ustanovila obrtniška šola in se bode v ta namen nekda zidalo novo poslopje.

Dr. Kočevar iz Celja, znani in mnogo zasluženi rodoljub in eden prvih voditeljev štajerskih Slovencev, postal je te dni c. k. vladni svetovalec. Vrlemu gospodu čestitamo iz srca in nas veseli, da je sam cesar priznal zasluge tako blazega moža, če tudi ne stoji v vladnem tabru. Celjska čitalnica napravila je g. dr. Kočevarju na čast slovesno besedo, kar je tudi nas goriške Slovence veselilo. Tudi mi zakličemo iz južne meje vrlemu gospodu: „Na mnoga leta“!

Popravek. V zadnji številki „Soče“ glasiti se mora v razni vesti govoreči o ceniku raznih semen in dreves, mesto c. k. kmetijska družba: „c. kr. kmetijska šola“.

Gg. društvenikom vinorejskega društva za Brda!

Odbor je sklenil sklicati gg. društvenike v občni letni zbor dne 8. marcija t. l. ob 11. uri predpoldne. Zborovalo se bode v prostorih slov. čitalnice v Gorici.

Na dnevnem redu bo:

1. Poročilo o društvenem delovanju
2. Razdelitev trtnih bilf (nad 12.000) med društvenike
3. Društveni računi
4. Dopolnilna volitev 2 odbornikov
5. Posamezni predlogi društvenikov.

Zarad zanimivega dnevnega reda se nadeja prav obilne vdeležitve

Odbor vinorejskega društva za Brda.
V Gorici 27. febr. 1877.

Dostavek uredništva. Temu razglasu dostavljamo par besedic: Veseli nas, da je tudi Brisko vinorejsko društvo začelo uspešno delovati za vresničenje lepe svrhe in namena, katerega imajo vinorejskega društva. Kakor smo sami videli, je v društveni trtnici in sadnici na 15000 lepih bilfnajzlahtnijih trtnih plemen: rizling, laški rivšek, traminiec, burgunder itd. Vse te trte se bodo razdelile med društvenike. Prav tako je nad 500 požlahtnenih cepljenih sadnih dreves: breskve, češnje, pitani kostanj; gotovo zbrano in za Brda pravo sadno drevlje; tudi ta drevesca dobijo društveniki brezplačno. Po tej poti pride tedaj uže letos lepo število zlahtnijih trt in drevesc v Brda, društveniki bodo imeli priliko opazovati, kako se obnašajo te nove zlahtne, ptuje trte v Briski zemlji in zagotavljeni smo, da bodo kmalo po Brdih se razširile te zlahtne trtne sorte, ker vse dosedanje poskušnje spričujejo, da v krasnih Briskih vinogradih izvrstno rodé. Gosp. A. F., posestnik in

marljivi pospešitelj vinorej. napredka v Št. Mavru, ima uže večletne trte rizlinga, velšrizlinga itd. In ne le, da so silne rodovitnosti, tudi zlahtno kapl.co mu rodé. Zato Briski vinorejci, poskušajte vse, in kar bode za najboljšé spoznali, množite. Mi želimo le še to, da društvo tudi za racionalno umno kletarstvo skrbi, ker Briska vina, umno napravljena, morala bi vsa druga prekositi.

Javna zahvala.

Vsem čast. gosp. uradnikom, blagim gospem, gosp. nadžupanu in slavnemu občinstvu, kateri so v mnogem številu mojo nepozabljivo soprogo

Rozalijo

dne 21. t. m. k zadnjemu počitku spremili, kakor tudi gosp. učitelju v Hrušici, kateri se je pogreba se šolsko mladino udeležil, izrekam najiskrenejšo zahvalo.

Podgrad (Castelnuovo) v Istri

France Kokole, c. k. davkar.

Edina prodajalnica na Dunaji,

katera je zopet znižala z ozirom na slabe čase cene svojega raznega blaga za 30%, je

Zal. fabr. kinešk. srebra H. Bettelheima & C.
na Dunaji, Kärntnerstr. 14 im Durchhause

Posnetek iz velicega cenika.

	preje sedaj		preje sedaj
6 žličic za kavo	3.50 1.50	1 skledica za kavo	
6 žlic, navadnih	7.50 3.—	z žlic	6.— 3.10
6 nožev	7.50 2.80	1 žličica za duhan	3.50 1.50
6 vilic	7.50 2.80	3 zamaški s podob.	3.— .90
1 korec za juho	5.— 2.60	1 par svetilnikov	6.— 3.—
1 korec za mleko	3.— 1.50	1 skatljica za sladkor	
		znotrej požlačena 10.—	6.75
		1 Vrčk za očet in olje 8.—	5.50

Kot posebno primerna darila.

6 nožev	vseh 24 kosov	6 nožičev za po-	vseh 24 kosov
6 vilic	v elegantn. e-6	vilic	sl- v elegantn. e-
6 žlic	tui mesto 24	žlic	dek (tui mesto 24
6 žličic za kavo	gl. samo 10 gld.	6 naslom. za nož.	gl. samo 10 gl.

V istem razmerji se dobivajo vse mogoče stvari iz pravega kineškega srebra. Zunanja naročila proti post. povzetju točno in vestno. Ceniki se dobé po želji zastoj in franko.

ANTON BATTIG

v Gorici, na trgu velike cerkve, v dvoru „Nicolai“ št. 25 ima veliko zalogo navadnih in semljetih barv napravljanih z oljem ter vsakovrstnih lakov angleških in domačih. On izvršuje vsako še tako veliko naročbo natančno in točno po fabriških cenah in prevzame vsakovrstno delo za barvanje, lakiranje, malanje sob vse po jako nizkih cenah.

Svetinja za zasluge

11 Od leta 1707!!

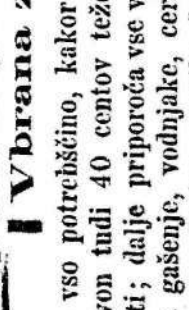
Svetinja za napredek

ALBERT SAMALSA

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, pripravocu p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastojom:

Vbrana zvonila
z vso potreščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov težé, zamore en mož zvoniti; dalje pripravoca vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šraybe itd. itd.

Občanam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

114 svetinj!!

Diploma pripoznanja